

Imatge de la Mare de Déu de la Llet

La Pobla de Claramunt

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Carrer Major, s/n
Emplaçament	A l'església parroquial de Santa Maria.
Alçada:	263

Coordenades:

Latitud:	41.5547
Longitud:	1.67535
UTM Est (X):	389533
UTM Nord (Y):	4601184

Classificació

Número de fitxa	08165 - 104
Àmbit:	Patrimoni moble
Tipologia	Objecte
Estil / època:	Medieval Romànic Popular
Segle	XIII
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Ha estat restaurada en els últims anys.
Protecció	Física
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Restringit
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada accessible
Titular:	Bisbat de Vic. Carrer del Cloquer, 5. 08500 Vic.

Fitxes associades:

[Santa Maria del Castell de Claramunt](#)

[Església Parroquial de Santa Maria](#)

[Antiga Capella de la Santíssima Trinitat](#)

Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell

Descripció

Al cambril de l'església parroquial de Santa Maria, darrera l'altar major, i presidint l'església, s'ubica la imatge de la Mare de Déu de la Llet. Es tracta d'una talla d'estil i cronologia romànics, amb la Verge i el Nen segons el tipus iconogràfic conegut com Verge de la Llet. Té unes dimensions de 87 cm d'alt (amb la corona, 94) per 45 d'ample. La verge, coronada, està asseguda en una cadira sense respall, mentre que el nen apareix assegut en posició frontal sobre el genoll esquerre de la mare, amb el cap girat cap al pit que aquesta li ofereix i amb un còdex tanca a la seva mà dreta. Mare i Nen vesteixen túnica i mantell, amb predomini dels colors blau i vermellós i presència d'ornamentacions vegetals daurades al vestit de la Verge. S'ha datat aquesta imatge dins l'últim terç del segle XIII; tot i la seva adscripció estilística romànica i la tècnica de la talla també a la manera romànica, alguns trets com el cap inclinat o els trets facials naturals apunten ja cap al gòtic. Com proposa el folklorista Joan Amades referint-se específicament a la Mare de Déu de la Pobra de Claramunt i a d'altres que també estan al·letant, es podria tractar de velles divinitats esborrades -o millor transformades- pel Cristianisme. De fet, els models iconogràfics cristians més primitius coneguts d'aquestes verges al·letant el nen cal cercar-los precisament en models coptes del segle VI (que al seu torn s'inspirarien en les imatges paganes d'Isis al·letant a Horus) que arribaren més tardanament a casa nostra a través de Bizanci. A Catalunya i a Hispània, el model s'expandí ràpidament durant l'Edat Mitjana i es troben representacions i talles amb el mateix tema de la llet, per exemple, al Museu Diocesà de Tarragona (procedent de l'ermita de l'Hospitalet, Alt Camp) o a la parròquia de Corbera (Baix Llobregat). En aquestes cronologies dels voltants del segle XIII, les imatges encara tenen la rigidesa de la influència bizantina, que es va perdent al llarg dels segles següents. El peu, pedestal o peanya on s'assenta la imatge actualment és obra de l'arquitecte Josep Maria Jujol (1879-1949), col·laborador en diverses obres d'Antoni Gaudí. La corona que du la verge, sembla que també es de factura no romànica, amb una antiguitat aproximada d'una centúria, encara que molt probablement en substitueix una d'anterior.

Observacions:

IMATGE 1: Fotografia cedida per Andreu Miquel.

Història

Originàriament, aquesta talla de la patrona de la Pobra de Claramunt es trobava a l'església del castell. Es va baixa junt amb el trasllat de la parròquia al nucli de població després de la destrucció parcial del castell l'any 1463; però, a finals del segle XV, tornà a ser pujada a l'església de la fortalesa d'on fou definitivament retirada (per tornar al poble, primer a la Santíssima Trinitat i després l'actual església parroquial) l'any 1714. Des de la mateixa Edat Mitjana en que fou creada i fins al moment present és una imatge molt venerada i la icona més emblemàtica de la Pobra de Claramunt junt amb el seu castell, entorn a la qual les mares s'han encomanat, amb rituals tota una sèrie de rituals (alguns perdut, altres encara es conserven) que es fan visibles sobretot durant la festa de la Candelera. Durant la Guerra Civil Espanyola la imatge patí el vandalisme (encara que se salvà gairebé miraculosament gràcies a la vestimenta que portava, que la va 'camuflar' un cop fou llençada del seu pedestal) dels elements anticlericals descontrolats, tot i que l'any 1936 se salvà del foc quan fou recollida i custodiada per tres joves de la Secció Excursionista de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera -Antoni Borràs i Quadres, Joan Roset i Vilanova, Salvador Riba i Gumà-, els quals comandaven un camió amb el rètol autoritzat de Museus de la Generalitat. Gràcies a tal acció la peça patrimonial se salvà del foc; la imatge romangué a l'església del Roser d'Igualada durant el temps que durà

la guerra. Amb data 1 d'octubre de 1997 l'Ajuntament va sol·licitar la restauració de la talla al Departament de Cultura, acció que va executar durant els mesos següents el Servei de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat (la peça va ser retornada a la parròquia el 29 de gener de 1999) i que va permetre conferir a la icònica imatge el seu aspecte actual, tot alliberant-la d'elements afegits com ara vestidures, i apropant-la així més al seu aspecte romànic original.

Bibliografia

-TRAMOYERES BLASCO, Luís (1913): "La Virgen de la leche en el arte", Museum, III, p. 79-118. - AMADES I GELATS, Joan (1953): Costumari Català. El curs de l'any, 5 volums, Salvat Editores, Barcelona, vol I, p. 908. -BRASÓ VAQUÉS, Miquel (1964): Claramunt, Monografies del Club Excursionista de Gràcia, Rafael Dalmau Editor, Barcelona, p. 21-24. -BARTROLÍ ROMEU, Marta; SURROCA LLUCIÀ, Isidre (1996): Un temps, un poble, un home. Pere Bosch, rector de la Pobra de Claramunt, Ajuntament de la Pobra de Claramunt, p. 61. -JUNYENT MAYDEU, Francesc; MAZCUÑÁN BOIX, Alexandre (1984): "Santa Maria del Castell de Claramunt", Catalunya Romànica XIX. El Penedès, l'Anoia, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 464-465. -LLARÁS USÓN, Celina (1984): "Mare de Déu de la Llet", Catalunya Romànica XIX. El Penedès, l'Anoia, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 465-466.

